

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 210/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a Advokátskej kancelárie TIMAR & partners, s. r. o., P. Pázmaňa 2367/17A, Šaľa, IČO 36 866 296, zastúpených advokátskou kanceláriou Benkóczki, Baláž – advokáti, s. r. o., 29. augusta 36A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Juraj Baláž, ktorou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj porušenie práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru, odboru Západ v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019, príkazom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-42 z 28. januára 2020 a porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd príkazom vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru, odboru Západ ČVS: PPZ-NKA-OZ-2020/96-001-V z 22. januára 2020 v spojení so súhlasom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 24. januára 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] a Advokátskej kancelárie TIMAR & partners, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej aj „sťažovateľka“), a Advokátskej kancelárie TIMAR & partners, s. r. o., P. Pázmaňa 2367/17A, Šaľa, IČO 36 866 296 (ďalej aj „sťažovateľ“, spolu ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj porušenie práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru, odboru Západ (ďalej len „NAKA“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019, príkazom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej aj „prokurátor“ alebo „špeciálna prokuratúra“) č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-42 z 28. januára 2020 (ďalej aj „príkaz prokurátora“) a porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny príkazom vyšetrovateľa NAKA ČVS: PPZ-NKA-OZ-2020/96-001-V z 22. januára 2020 (ďalej aj „príkaz vyšetrovateľa“) v spojení so súhlasom prokurátora špeciálnej prokuratúry z 24. januára 2020 (ďalej aj „súhlas prokurátora“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 29. januára 2020 v čase od 6.00 h do 10.00 h na základe príkazu na domovú prehliadku sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica z 24. januára 2020 NAKA vykonala domovú prehliadku špecifikovaného rodinného domu v obci Šaľa a priestorov k nemu patriacich. Tento rodinný dom je v bezpodielovom spoluvlastníctve [REDAKČIA]

█ (ďalej len „manžel sťažovateľky“) a sťažovateľky, ktorí sú advokátmi a konateľmi sťažovateľa. Zo zápisnice o domovej prehliadke vyplýva, že neboli odňaté ani zaistené žiadne veci, bola však vykonaná extrakcia celého obsahu pamäte dvoch mobilných telefónov a jedného stolového počítača bez akejkoľvek selekcie dát a údajov v zmysle § 90 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

3. Toho istého dňa v nadväzujúcom čase od 10.10 h do 13.15 h na základe príkazu vyšetrovateľa z 22. januára 2020 v spojení so súhlasom prokurátora z 24. januára 2020 NAKA vykonala prehliadku iných priestorov a pozemkov v sídle sťažovateľa ako advokátskej kancelárie – v špecifikovaných kancelárskych priestoroch. Pri vykonaní prehliadky priestorov sťažovateľa neboli odňaté ani zaistené žiadne veci, bola vykonaná extrakcia celého obsahu pamäte servera bez akejkoľvek selekcie dát a údajov v zmysle § 90 Trestného poriadku.

4. S uvedenými prehliadkami súvisí príkaz prokurátora z 28. januára 2020 podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku, na základe ktorého sťažovateľa mali umožniť uchovanie a vydanie počítačových údajov uložených prostredníctvom počítačového systému zo všetkých telekomunikačných zariadení, jednotiek výpočtovej techniky a iných nosičov dát, ktoré sťažovateľa využívajú, špecificky na účely získania údajov súvisiacich s trestnou činnosťou, ktorá je predmetom vyšetrovania, a ďalších informácií vzťahujúcich sa na túto trestnú činnosť. Podľa uvedeného príkazu počítačové údaje bolo potrebné vydať vyšetrovateľovi pplk. █. Domová prehliadka a prehliadka iných priestorov boli vykonané bez prítomnosti tohto vyšetrovateľa, pričom pri týchto prehliadkach boli vykonané extrakcie údajov. V priestoroch sťažovateľa bola vykonaná extrakcia celej pamäte servera, ktorý obsahuje úplne všetky údaje o klientoch sťažovateľa *„za celé obdobie nepretržitého výkonu činnosti advokácie od 01. 01. 2008, ktoré s právnou vecou, na ktorú bol vydaný predmetný príkaz, nijako vecne, skutkovo, právne ani personálne nesúvisia.*

... extrakcia bola vykonaná bez akejkoľvek selekcie údajov vo vzťahu ku všetkým zariadeniam, napriek tomu, že sa na nich okrem rozsiahlej advokátskej agendy (viac

ako 25 000 súborov) nachádzajú aj údaje osobnej povahy, osobnostnej povahy, informácie o zdravotnom stave klientov, informácie o zdravotnom stave rodinných príslušníkov sťažovateľky... informácie o zdravotnom stave samotnej sťažovateľky, celá rodinná fotodokumentácia od narodenia detí, fotografie z intímnej sféry sťažovateľky (fotografie z pôrodnice, z dojčenia mal. detí, z rodinných dovolení), komunikácia blízkych osôb a iné údaje a dáta osobnej, osobnostnej, osobnomajetkovej povahy a dáta podliehajúce rôznym zákonným subvenciám mlčanlivosti. Rovnako sa tam nachádza celá účtovná dokumentácia advokátskej kancelárie, ale aj účtovné dokumenty klientov... a iné“.

5. Uvedené údaje možno podriaadiť pod chránené osobné údaje, pri nakladaní s ktorými je nevyhnutné zachovávať najmä zásadu zákonnosti, zákonnosti spracúvania, integrity a dôvernosti, ktoré konaním porušovateľov boli porušené. Uvedené porušenia nemožno konvalidovať s odkazom na povinnosť mlčanlivosti, keďže sa tieto údaje ani nemali dostať do dispozičnej sféry porušovateľov.

6. Sťažovateľka a jej manžel pri domovej prehliadke a štatutárny orgán sťažovateľa a ďalší advokát ako zástupca Slovenskej advokátskej komory pri prehliadke iných priestorov upozornili príslušníkov NAKA na zákonom ustanovenú povinnosť mlčanlivosti sťažovateľov a s tým spojenú obmedzenú povinnosť umožniť vydanie (extrahovanie) údajov. Štatutárny orgán sťažovateľa poukázal napr. na údaj, ktorý predstavuje dôkazný prostriedok obsahujúci rozhodný dôkaz v prebiehajúcej trestnej veci klienta sťažovateľa.

7. Vyšetrovateľ začal trestné stíhanie za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona a za zločin podplácania podľa § 333 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona.

8. Sťažovatelia poukazujú na odôvodnenie príkazu z 28. januára 2020, z ktorého vyplýva, že sťažovateľka mala vypracúvať nezistené množstvo súdnych rozhodnutí, ktoré

mali zákonní sudcovia vydávať pod svojím menom. Tieto rozhodnutia mohli byť vypracované na počítačoch sťažovateľov, preto je odôvodnená extrakcia dát. Vzhľadom na rozsah vyšetrovanej trestnej činnosti nemožno bližšie uviesť mená ďalších osôb, konkretizovať súdne rozhodnutia a súdne konania. Advokátske tajomstvo nie je ohrozené, keďže vyšetrovatelia sú viazaní povinnosťou mlčanlivosti, selekcia údajov sa uskutoční až po ich stiahnutí.

9. Podľa sťažovateľov základné právo na ochranu osobných údajov a ochranu pred ich neoprávneným zhromažďovaním patrí do širšej kategórie, ktorou je ochrana súkromia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) zásahy do práva na súkromie je potrebné skúmať v postupných krokoch – prvým je skúmanie, či daný skutkový stav je *ratione materiae* súčasťou práva na súkromie, následne sa posudzuje legalita, legitimita a proporcionalita zásahu. Z judikatúry ESLP vyplýva, že právo na súkromie možno rozdeliť na právo na súkromný život a právo na rodinný život. Súčasťou práva na súkromný život je aj zákaz zhromažďovania a úschovy osobných údajov a tiež ochrana korešpondencie a tajomstva dopravovaných správ. Otázka legality zásahu predpokladá nielen existenciu zákona, ale aj kvalitu tohto zákona, t. j. jeho dostupnosť, predvídateľnosť, pojmovú jasnosť vymedzujúcu podmienky zásahu a pod. Podmienka legitímnosti vyžaduje, aby prijaté opatrenie zodpovedalo cieľu odôvodňujúcemu jeho legitimitu. Proporcionalita vyjadruje rovnováhu medzi právom jednotlivca na súkromie a výberom prostriedkov pri plnení legitímneho cieľa.

10. Sťažovatelia poukazujú na judikatúru ESLP týkajúcu sa práva na súkromný život, z ktorej vyplýva, že toto právo možno aplikovať aj na činnosti odbornej alebo obchodnej povahy, osobitne keď osoba vykonáva slobodné povolanie, keď nemožno reálne rozlíšiť, v akom postavení ten jednotlivec v danom momente koná (rozsudok vo veci Niemietz proti Nemecku zo 16. 12. 1992). Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre potvrdil aplikovateľnosť práva na súkromie aj na profesionálne aktivity a obchodnú činnosť (rozsudok vo veci Klass a ostatní proti Spolkovej republike Nemecko zo 6. 9. 1978). Európsky súd pre ľudské práva potvrdil aplikovateľnosť čl. 8 dohovoru aj na korešpondenciu s advokátom, t. j. korešpondenciu profesijnej pracovnej povahy

(rozsudky vo veciach Schönenberger a Durmaz proti Švajčiarsku z 20. 6. 1988, Campbell proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1992).

11. Z uvedených dôvodov je inštitút uchovania a vydania počítačových údajov podľa § 90 Trestného poriadku v daných okolnostiach zásahom do práva na súkromie v prípade sťažovateľky a zásahom do práva na ochranu korešpondencie a iných písomností sťažovateľov podľa čl. 19 ods. 3 a čl. 22 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru.

12. Právnym základom príkazu z 28. januára 2020 bol § 90 Trestného poriadku. Inštitút uchovania a vydania počítačových údajov neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa prípadov súvisiacich s povinnosťou mlčanlivosti. Proti príkazu prokurátora nemohli sťažovatelia podať opravný prostriedok, čo osobitne opodstatňuje preskúmanie dôvodnosti a zákonnosti zásahu. Z § 90 ods. 1 Trestného poriadku zároveň explicitne vyplýva požiadavka, aby príkaz bol odôvodnený aj skutkovými okolnosťami. V tejto súvislosti sťažovatelia namietajú, že v príkaze prokurátora *„absentuje akákoľvek špecifikácia spojenia sťažovateľov s konkrétnymi sudcami, pre ktorých mali byť vypracované konkrétne súdne rozhodnutia, alebo konkretizácia súdnych konaní účastníkmi konania, resp. aspoň konkrétne súdne inštitúcie a pod. Práve naopak zo samotného odôvodnenia je zrejmé, že prokurátor v čase vydania príkazu ako ani v čase jeho realizácie nedisponoval žiadnym konkrétnym súdnym rozhodnutím, alebo špecifikáciou súdnych konaní, ktorých sa majú počítačového údaje týkať, a preto prokurátor v rámci odôvodnenia uvádza, že nimi nedisponuje... Takéto odôvodnenie príkazu je všeobecné, nekonkrétne a bez právnej relevancie.“*.

13. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku vo veci Leander proti Švédsku z 26. marca 1987 zdôraznil, že aj uchovávanie údajov osobného charakteru po ich získaní musí byť odôvodnené nevyhnutnosťou takéhoto opatrenia. Sťažovatelia uvádzajú, že extrahovanie dát bez ich selektovania viedlo k zachyteniu údajov, ktoré s vyšetrovanou vecou nijako nesúvisia, čím sa stali súčasťou spisového materiálu a budú uchovávané po dobu predpísanej archivácie. V tejto dobe sa s uvedenými údajmi budú môcť oboznámiť rôzne osoby v rôznom procesnom postavení, z ktorých viaceré nebudú viazané povinnosťou

mlčanlivosti, pričom môže dôjsť k ich kopírovaniu alebo rozmnoženiu. Z rozhodnutia ústavného súdu vyplýva, že možno predísť takémuto nežiaducemu zásahu do práva na súkromný život a korešpondenciu, a to spôsobom, ktorý „umožni izolovanie údajov relevantných na trestné konanie a následné zlikvidovanie kópie obsahujúcej kompletne penzum údajov zaznamenaných na pamäťovom médiu, prípadne jej vrátenie dotknutému subjektu (jednotlivcovi), ktorého sa zásah týkal...“. Sťažovatelia uvádzajú, že rozsudok ESĽP vo veci Sallinen proti Fínsku z 27. decembra 2005 sa týkal fínskej právnej úpravy, ktorá takýto postup predpisovala.

14. Príkaz prokurátora neobsahoval časový údaj, počas ktorého možno kompletnú kópiu uchovávať. Príkaz prokurátora uvádzal vyšetrovateľa, ktorému mali byť údaje vydané, tento postup však nebol dodržaný, údaje boli vydané inému vyšetrovateľovi. Podľa sťažovateľov nemožno konvalidovať zásah do práva na súkromie „v podobe prístupu a zhromažďovania údajov osobami, ktorých dispozičné právo k týmto údajom vychádza z neoprávneného zásahu. Tieto osoby uvedenými údajmi ani nemali disponovať, a preto odkaz na to, že oni sú viazaní mlčanlivosťou je právne bezpredmetný a nepriliehavý.“.

15. Príkaz prokurátora bol podľa sťažovateľov nedostatočne odôvodnený, nemal náležitosť podľa § 90 ods. 2 Trestného poriadku, preto nebol legálny a ústavne konformný.

16. Podľa sťažovateľov dôvodom legitimizujúcim zásah do práva na súkromie v tomto prípade je záujem na predchádzaní zločinnosti. Tento záujem však musí byť podporený zásadou zákonnosti, t. j. trestné konanie musí byť vedené v súlade so zákonom, ústavou a medzinárodnými zmluvami. Vymedzenie skutkov v skutkovej vete uznesenia o začatí trestného stíhania je v rozpore s § 199 ods. 3 Trestného poriadku, «pretože neobsahuje konkrétne uvedenie miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nim došlo. Obsah uznesenia je iba opisom právnych viet priamo zo skutkových podstát trestných činov a určitých domnienok... Trestné stíhanie nemôže byť začaté pre „bližšie nevymedzený skutok.“

... podozrenie, ktoré uvádza prokurátor v odôvodnení o bližšie nestotožnených súdnych rozhodnutiach a súdnych konaniach a nestotožnených sudcoch a súdov, ktoré nestotožnené rozhodnutia mali byť formálne sudcom pripravené, ktorí ich potom formálne vydali, sa takýto opis skutku v predmetných skutkov, pre ktoré je začaté trestne stíhanie ani neuvádza, teda ani sa pre takéto podozrenie o nejakom písaní nejakých súdnych rozhodnutí nevedie trestne stíhanie vo veci...».

17. Zistené nedostatky príkazu prokurátora spôsobujú nedodržanie kritéria legálnosti. Otázku proporcionality, t. j. primeranosti zásahu, ani nemožno posúdiť vzhľadom na absenciu náležitého odôvodnenia príkazu prokurátora.

18. Uznesením vyšetrovateľa z 23. augusta 2019 v spojení so žiadosťou o doplnenie znaleckého posudku z 29. januára 2020 bol znalec poverený zálohovať všetky získané dáta dvojmo. Vyhotovenie kópie všetkých získaných údajov síce má oporu v zákone, minimalizácia zásahov do práva na súkromie si však vyžaduje redukciu jeho dôsledkov, t. j. selekciu údajov, ktoré sú pre vyšetrovanie relevantné: „*Ďalšie neobmedzené uchovávanie kompletnej kópie bez následnej selekcie absolútne postráda legitimitu a proporcionality zásahu do súkromnej sféry sťažovateľov, a treba ho podľa sťažovateľov kvalifikovať ako stav porušovania práva na súkromie.*“ Prokurátor ako dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní by mal v súlade s § 90 ods. 3 Trestného poriadku vydať príkaz na zrušenie ďalšieho uchovávania kompletnej kópie počítačových údajov buď ich zničením, alebo ich vrátením sťažovateľom, aby sa minimalizoval zásah do práva na súkromie.

19. Test legality, legitimacy a proporcionality je použiteľný aj vo vzťahu k príkazu vyšetrovateľa z 22. januára 2020 v spojení so súhlasom prokurátora z 24. januára 2020. V predmetnom príkaze sa poukazovalo na komunikáciu osoby M. K. Čo sa týka manžela sťažovateľky, nie je uvedený obsah tejto komunikácie alebo iné skutočnosti, z ktorých by vyplýval súvis so stíhanými skutkami. Z príkazu vyplýva, že niekto zo sťažovateľov mohol participovať na korupčnej trestnej činnosti pri ovplyvňovaní súdnych rozhodnutí, mal byť zároveň zainteresovaný ako komunikujúca osoba a mal písať niektoré zo správ

o tzv. depozitoch. Toto tvrdenie však nie je pravdivé, je v rozpore s dôkazným stavom a so skutočným stavom veci. Sťažovateľka namietala pravdivosť týchto tvrdení, takéto správy nikdy nepísala a nepozná ani osoby, ktoré si mali takéto správy písať. Príkaz je preto odôvodnený nepravdivými skutkovými tvrdeniami. Vo vzťahu k sťažovateľom žiadne iné skutočnosti z odôvodnenia príkazu nevyplývajú. Z uvedeného dôvodu príkaz na prehliadku iných priestorov nebol legálny a ústavne konformný, keďže nebol riadne odôvodnený a súčasne nebol ani legitímny a proporcionálny.

20. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie základných práv sťažovateľov podľa čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom NAKA v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019 a príkazom prokurátora č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-42 z 28. januára 2020 a príkaz prokurátora č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-42 z 28. januára 2020 zrušil. Zároveň navrhujú, aby špeciálnej prokuratúre v konaní vedenom pod sp. zn. VII/3 Gv 76/19/1000 zakázal pokračovať v porušovaní práv sťažovateľov zaručených ústavou, listinou a dohovorom. Tiež žiadajú vysloviť porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny príkazom vyšetrovateľa ČVS: PPZ-NKA-OZ-2020/96-001-V z 22. januára 2020 v spojení so súhlasom prokurátora z 24. januára 2020. Sťažovatelia žiadajú, aby im ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 446,04 € spôsobom špecifikovaným v petite ústavnej sťažnosti.

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

21. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

22. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

23. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

24. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

25. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

26. Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

27. Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

28. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

29. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

30. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

31. Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 Všeobecné východiská k odôvodneniu príkazu podľa Trestného poriadku

32. Ústavný súd už vo svojej judikatúre uviedol, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania, procesnej strany v konaní alebo právo inej zainteresovanej osoby na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07, III. ÚS 133/2010). Je postačujúce, ak odôvodnenie dá odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam a ak dostatočne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých detailov veci (I. ÚS 241/07, III. ÚS 68/2010).

33. Vychádzajúc z ustanovení Trestného poriadku, možno konštatovať, že rozhodovanie vo forme príkazov sa uplatňuje spravidla tam, kde sa rozhoduje o zásahoch do ľudských práv a slobôd. Často sa tak deje v prípravnom konaní. Zvláštna povaha týchto rozhodnutí, potreba zvláštného obsahu a odlišného režimu doručovania odôvodňuje určité odlišnosti v porovnaní s bežnými formami rozhodovania [DEÁK, M. K následkom nedostatočne odôvodneného príkazu z hľadiska zákonnosti dôkazu získaného na jeho základe v trestnom konaní (1. časť). In: *Justičná revue*. 2018, roč. 70, č. 3, s. 256. (porovnaj tiež II. ÚS 78/2019)].

34. Podľa § 181 ods. 2 Trestného poriadku musí písomné vyhotovenie príkazu obsahovať odôvodnenie vtedy, keď to zákon výslovne ustanovuje. Samotný § 90 ods. 1 Trestného poriadku vyžaduje, aby bol príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov odôvodnený aj skutkovými okolnosťami. Ústavný súd už predtým opakovane judikoval (m. m. I. ÚS 274/05, II. ÚS 53/2010, III. ÚS 133/2010, II. ÚS 78/2019), že preskúmateľnosť dôvodnosti vydania príkazu podľa § 90 Trestného poriadku si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, ktorá poskytuje vysvetlenie, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky pre zásah do základných práv. Bez náležitého odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je daný príkaz nepreskúmateľný, a tým aj svojvoľný.

35. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vzťahu k príkazom ako forme rozhodnutia v trestnom konaní vo svojich rozhodnutiach viackrát konštatoval, že požiadavky na rozsah alebo kvalitu odôvodnenia príkazov sa odvíjajú aj od štádia trestného konania, v ktorom je príkaz vydávaný, a to v tom zmysle, že v počiatkových štádiách trestného konania nemožno od odôvodnenia príkazov vyžadovať kvalitu odôvodnenia rozhodnutia, ktorým sa trestné konanie finalizuje, pretože orgán činný v trestnom konaní v tomto štádiu konania nedisponuje potrebným množstvom informácií pre odôvodnenie týchto príkazov, pretože informácie dôležité pre trestné konanie často iba na základe týchto príkazov získava (napr. 1 Toš 4/2009, 2 To 1/2012, ale aj 5 To 11/2012).

36. V uvedených súvislostiach sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že špecifikované príkazy z 28. januára 2020 a 22. januára 2020 v spojení so súhlasom z 24. januára 2020 nie sú dostatočne odôvodnené. Z týchto príkazov nevyplýva súvis so skutkami, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, a sťažovateľmi, resp. s konaním sťažovateľky.

III.1.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny príkazom prokurátora z 28. januára 2020

37. Prokurátor 28. januára 2020 vydal príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov *„uložených prostredníctvom počítačového systému zo všetkých telekomunikačných zariadení, jednotiek výpočtovej techniky a iných nosičov dát“* používaných sťažovateľmi, a to konkrétne *„všetkých počítačových údajov, aplikácií, textových dokumentov, audiovizuálnych záznamov, vrátane prevádzkových a obsahových údajov uložených v pamäti vyššie uvedených telekomunikačných zariadení, jednotiek výpočtovej techniky a iných nosičov dát, za účelom získania údajov súvisiacich s páchaním trestnej činnosti, ktorá je predmetom vyšetrovania a ďalších informácií, ktoré sa bezprostredne vzťahujú k tejto trestnej činnosti.“*

38. V príkaze z 28. januára 2020 sú vymedzené skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, a to zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona a prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona a prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona.

39. Z odôvodnenia príkazu ďalej vyplýva, že „v priebehu prípravného konania boli zistené také skutočnosti, ktoré naznačujú, že trestná činnosť, ktorá je vyšetovaná v rámci predmetného konania, mohla byť páchaná a vykonávaná aj prostredníctvom advokátskej kancelárie TIMAR & partners, s. r. o., Šaľa, konkrétne advokátky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... Z vykonaného dokazovania a to najmä zo zaistenej komunikácie z mobilnej aplikácie Threema vyplýva, že [REDAKOVANÉ] mala komunikovať s osobou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], okrem iného aj o tom, že na jeho požiadanie a pokyn mala vypracovať presne nezistené množstvo súdnych rozhodnutí, ktoré mali formálne vypracovať sudcovia. Títo podľa zistených skutočností mali tieto rozhodnutia následne oficiálne vydávať pod svojim menom... v súdnych konaniach, na ktorých mala osoba [REDAKOVANÉ] určitý záujem. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na tento účel využívala nielen svoje znalosti advokátky, ale aj vybavenie svojej advokátskej kancelárie, konkrétne počítače, kde mohli byť pripravované predmetné súdne rozhodnutia, ktoré osoba [REDAKOVANÉ] využívala pri svojej činnosti. Takéto rozhodnutia boli následne využívané jednak v snahe o legalizáciu činnosti skupiny, ale jednak aj na protiprávne konanie smerujúce k úmyselnému ovplyvňovaniu súdnych konaní. Vzhľadom k tomu, že činnosť vyšetovaných osôb je pomerne rozsiahla, nie je možné bližšie špecifikovať konkrétne mená osôb a názvy subjektov (keďže mnohé v súčasnosti ani nemusia byť známe), či konkrétne rozhodnutia, ktoré sa majú v predmetných počítačoch hľadať. Stiahnutím všetkých údajov z počítača advokátskej kancelárie však nie je ohrozené advokátske tajomstvo, keďže trestné konanie vie aj tento problém zabezpečiť povinnosťou zachovávať mlčanlivosť príslušníkov polície a znalcov. Až po stiahnutí vyššie uvedených údajov sa bude obsah počítačov selektovať. Stiahnutie počítačových údajov vykoná znalec z príslušného odboru...“.

40. Z odôvodnenia príkazu z 28. januára 2020 vyplýva, že predmetné trestné stíhanie sa nachádza v počiatočnom štádiu, pričom skutky, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie, mali byť vykonávané postupne v priebehu viacerých mesiacov prostredníctvom viacerých osôb. V príkaze je konkrétnymi skutkovými okolnosťami vymedzený vzťah sťažovateľky k stíhaným skutkom, keď je uvedené, že na páchaní niektorých z týchto skutkov sa mala podieľať tak, že mala vypracovať súdne rozhodnutia namiesto zákonných sudcov, ktorí ich následne vydávali za svoje rozhodnutia. Túto činnosť (vyhotovovanie súdnych rozhodnutí) sťažovateľka mala zrejme vykonávať elektronicky pomocou programového vybavenia jej počítačov, čo zároveň odôvodňuje extrakciu všetkých údajov zo špecifikovaných zariadení na účely ich ďalšieho skúmania a analýzy. Vzhľadom na rozsiahlosť stíhaných skutkov a vzhľadom na počiatočné štádium trestného stíhania považuje ústavný súd príkaz z 28. januára 2020 za dostatočne odôvodnený, pretože obsahuje také konkrétne skutkové okolnosti, ktoré v daných súvislostiach môžu odôvodňovať spojenie sťažovateľky s vyšetrovanými skutkami. Ústavný súd preto dospel k záveru, že príkaz z 28. januára 2020 je v danom štádiu konania odôvodnený ústavne akceptovateľným spôsobom.

III.1.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny príkazom vyšetrovateľa z 22. januára 2020 v spojení so súhlasom prokurátora z 24. januára 2020

41. V príkaze vyšetrovateľa z 22. januára 2020 v spojení so súhlasom prokurátora z 24. januára 2020 sú vymedzené skutky, pre ktoré sa začalo trestné stíhanie, pričom ide o totožné skutky ako tie, ktoré sú vymedzené v príkaze prokurátora z 28. januára 2020. V odôvodnení príkazu sa ďalej poukazuje na doteraz vykonané dokazovanie – predovšetkým na znalecké skúmanie vydaného mobilného telefónu iPhone prostredníctvom Europolu, ktorý obsahoval rozsiahlu komunikáciu osoby [REDAKOVANÉ] s rôznymi osobami predovšetkým z justičného prostredia, a taktiež na výsluchy viacerých svedkov. Samotná komunikácia osoby [REDAKOVANÉ] s uvedenými osobami predovšetkým z justičného prostredia naznačuje podozrenia zo spáchania viacerých trestných činov spočívajúcich v ovplyvňovaní súdnych sporov a rozhodnutí súdov v týchto sporoch.

42. Špecificky vo vzťahu k sťažovateľke sa v odôvodnení príkazu z 22. januára 2020 uvádza, že „súčasťou spisového materiálu sú aj prepisy komunikácie rôznych osôb cez mobilnú aplikáciu Threema. Táto bola podľa ID kódov jednotlivých komunikácií identifikovaná ako komunikácia osoby [REDAKOVANÉ] a iných osôb, okrem iných... [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Všetky tieto komunikácie boli podrobne analyzované, pričom všetky ID kódy boli následným párovaním aj potvrdené a spojené s konkrétnou osobou. Jedinou výnimkou je [REDAKOVANÉ], ktorých pôvodný kód už nemala žiadna osoba vo svojom mobilnom telefóne.“. Zároveň sa v odôvodnení príkazu uvádza, že [REDAKOVANÉ] sa mal taktiež opakovane pochvalne vyjadrovať k advokátovi [REDAKOVANÉ] s ktorým mal byť taktiež v pravidelnom kontakte. Aj ich vzájomná komunikácia je v zaistenom mobilnom telefóne iPhone čiernej farby, rovnako aj komunikácia s manželkou advokáta [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ].“.

43. Z príkazu vyšetrovateľa vyplýva, že sťažovateľka vydala orgánom činným v trestnom konaní 22. augusta 2019 svoj mobilný telefón. Vyšetrovateľ tiež poukázal na to, že všetky „osoby, ktoré vydali svoje mobilné telefóny, boli vyzvané, aby vydali aj mobilné telefóny, ktoré používali v minulosti. Napriek tomu viacerí z nich vydali buď nové telefóny, alebo telefóny (klasické tlačítkové Nokie), ktoré ani nemôžu obsahovať žiadne aplikácie.“. Mobilný telefón s nainštalovanou aplikáciou Threema vydala jedine [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Z tejto skutočnosti je podľa vyšetrovateľa «zrejmé, že osoby, ktoré boli v predchádzajúcom období vyzvané na vydanie mobilných telefón a tieto mali v záujmovom období komunikovať s [REDAKOVANÉ] prostredníctvom aplikácie Threema, predložili vyšetrovateľovi mobilný telefón bez takej aplikácie, čo vzbudzuje podozrenie, že po medializácii komunikácie [REDAKOVANÉ] prostredníctvom Threemy, si tieto osoby buď vymenili mobilné telefóny alebo upravili obsah ich prostredia.

... nie je možné vylúčiť skutočnosť, že tieto osoby, v obydli ktorých vyšetrovateľ žiada vykonanie domových prehliadok, resp. prehliadky iných priestorov a pozemkov, môžu stále s takýmito mobilnými telefónmi disponovať, je potrebné urobiť všetko preto, aby sa polícia pokúsila tieto telefóny získať, a keďže to nebolo možné najmenej invazívnou cestou a to výzvou na vydanie vecí, je potrebné postupovať cestou domových prehliadok a teda urobiť všetko, čo je možné za zabezpečenie dôkazov a takto získané dôkazy porovnať

s už v rámci prípravného konania zabezpečenými dôkazmi. Vyšetrovatel' v popise vecí, ktoré predpokladá, že sa pri výkone domovej prehliadky nájdu uvádza aj iné nosiče dát a nie iba mobilné telefóny, nakoľko elektronické stopy, ktoré môžu byť dôležité pre trestné konanie nemusia byť uložené iba v mobilnom telefóne ale aj na iných zariadeniach, nakoľko tieto sú ľahko kopírovateľné a zasielané aj prostredníctvom počítačovej techniky. Uvedené opieram o skutočnosti, že osoby participujúce na predmetnej trestnej činnosti mali v rámci jednotlivých súdnych konaní vypracovávať rozhodnutia pre zákonného sudcu, prípadne mu pomáhať pri vypracovávaní rozhodnutí, pričom nie je taktiež vylúčené, že prostredníctvom počítačového systému si zasielali rôzne správy, ktoré môžu mať výpovednú hodnotu vo vzťahu k dokazovaným skutkom.

Z doposiaľ vykonaného vyšetrovania vyplýva, že osoba, u ktorej vyšetrovatel' žiada vykonanie prehliadky iných priestorov a pozemkov mohla participovať na závažnej trestnej činnosti, v rámci ktorej malo dochádzať k ovplyvňovaniu viacerých súdnych konaní, pričom v niektorých prípadoch táto trestná činnosť môže splňať znaky korupčnej trestnej činnosti, keď zainteresované komunikujúce osoby píše o tzv. depozite, ako napríklad „Depozit 40 na dom Hviezdoslavovo nám. bol práve zložený“, Depozit ?“ - „Zložene u hrachovej“ - „Ahoj. Vodári zložili depozit 100“, „Monika mi včera odovzdala depozit vodárov“, „Depozit zložil ?“, „Tak nech si chystajú depozit“, „Tie dve whisky to bolo už akože všetko ?“ - „Predstav si, že nie!(smajlík: prst hore)“, „Ale darčeky rieš cez suseda !“».

44. Z uvedených skutočností vyplýva, že príkaz z 22. januára 2020 v spojení so súhlasom prokurátora z 24. januára 2020 bol odôvodnený konkrétnymi skutkovými okolnosťami, ktoré naznačujú možnú účasť sťažovateľky na stíhaných skutkoch. Z dosiaľ vykonaného dokazovania (predovšetkým znaleckého skúmania telefónu iPhone obsahujúceho komunikáciu v aplikácii Threema) vyplýva, že tejto komunikácie sa mala zúčastňovať aj sťažovateľka. Bola vyzvaná na vydanie mobilného telefónu, čo aj urobila, avšak v ňom vydanom telefóne nebola nainštalovaná aplikácia Threema, čo naznačuje, že sťažovateľka mohla vydať iný telefón alebo telefón s pozmeneným prostredím. Prehliadka iných priestorov môže podľa vyšetrovateľa viesť k zaisteniu telefónu, ktorý sťažovateľka používala pri komunikácii v aplikácii Threema, alebo môže viesť k získaniu iných (prevažne elektronických) dôkazov, ktoré by mohli verifikovať dosiaľ zistené

skutkové okolnosti. Ústavný súd na uvedenom základe dospel k záveru, že predmetný príkaz je dostatočne odôvodnený, pretože obsahuje také konkrétne skutkové okolnosti, ktoré v daných súvislostiach indikujú účasť sťažovateľky na vyšetrovaných skutkoch, a preto je ústavne akceptovateľný.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 3 a čl. 22 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru príkazom prokurátora z 28. januára 2020 a k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom NAKA v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019

45. Sťažovatelia namietajú, že príkaz z 28. januára 2020 a na jeho základe vykonaná extrakcia počítačových údajov zahŕňali všetky údaje bez ich selekcie. Extrakcia preto zahrnuje aj údaje osobné, osobnostné a osobnomajetkové, ale aj také, ktoré podliehajú daňovému, telekomunikačnému, listovému a bankovému tajomstvu. Údaje sa týkajú tiež všetkých klientov sťažovateľa ako advokátskej kancelárie. Išlo o dostupnú emailovú komunikáciu a elektronickú korešpondenciu s klientmi, ako aj súkromnú. Týmto postupom bola porušená zásada mlčanlivosti advokáta.

46. Sťažovatelia namietajú, že príkaz z 28. januára 2020 predstavoval zásah do práva na súkromie v širšom zmysle, t. j. zahŕňal zásah do práva na ochranu korešpondencie a iných písomností, práva na ochranu osobných údajov a ochranu pred ich neoprávneným zhromažďovaním. Predmetný zásah nebol legálny, keďže sa udial na základe právnej úpravy, ktorá neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa prípadov súvisiacich s povinnosťou mlčanlivosti. V príkaze chýba časový údaj, počas ktorého možno kópiu uchovávať. Príkaz uvádzal konkrétneho vyšetrovateľa, ktorému mali byť údaje vydané, pričom tento postup nebol dodržaný. Príkaz napokon nebol ani riadne odôvodnený. Príkaz bol nelegitímny, hoci sledoval záujem na predchádzaní zločinnosti. Sťažovatelia namietajú vymedzenie

stíhaných skutkov, ktoré je v rozpore s § 199 ods. 3 Trestného poriadku. Pre písanie rozhodnutí namiesto sudcov sa podľa sťažovateľov ani nevedie trestné stíhanie. Vzhľadom na uvedené nedostatky nemožno primeranosť zásahu (proporcionalitu v užšom zmysle) ani posúdiť.

47. Sťažovatelia tiež poukazujú na to, že žiadosťou o doplnenie znaleckého posudku z 29. januára 2020 bol znalec poverený zálohovať získané dáta dvojmo. Podľa sťažovateľov ďalšie uchovávanie všetkých údajov bez selekcie tých údajov, ktoré sú pre vyšetovanie relevantné, nie je akceptovateľné. Prokurátor by mal vydať príkaz na zrušenie ďalšieho uchovávaní kópie počítačových údajov ich zničením alebo vrátením sťažovateľom.

III.2.1 Všeobecné východiská judikatúry ústavného súdu a EŠLP k zásahom do práva na súkromie

48. Ochrana osobných údajov a ochrana pred ich neoprávneným zhromažďovaním je súčasťou širšej kategórie, ktorou je ochrana súkromia. Ochrana súkromia je zakotvená vo viacerých ustanoveniach ústavy, ochrana práva na súkromie je v dohovore sústredená v čl. 8. Ústavný súd už v minulosti viackrát judikoval, že základné práva obsiahnuté v ústave vykladá v intenciách dohovoru, teda v intenciách judikatúry EŠLP. Tak je to aj v súvislosti s danou problematikou.

49. Pri posudzovaní zásahov štátu do práva na súkromie EŠLP uplatňuje mechanizmus postupnosti skúmania niekoľkých hľadísk. V prvom rade skúma, či daný skutkový stav možno *ratione materiae* považovať za súčasť práva na súkromie, a následne pristúpi k posúdeniu kritéria legality zásahu, jeho legitímnosti a proporcionality.

50. Vychádzajúc z úpravy dohovoru a jeho dodatkov, možno v zásade právo na súkromie rozdeliť na dve oblasti, a to právo na súkromný život a právo na rodinný život. Podľa obsahového zamerania judikatúry EŠLP možno potom právo na súkromný život vymedziť ako

- a) zákaz zhromažďovania a úschovy osobných údajov,

- b) práva spojené s menšinovou sexuálnou orientáciou,
- c) ochranu obydlia a domovú slobodu,
- d) ochranu korešpondencie a tajomstva dopravovaných správ.

51. Legalita zásahu štátu do práva na súkromie znamená, že zásah je možný len na základe zákona, resp. platného právneho predpisu, pričom pri posudzovaní splnenia tejto podmienky sa vychádza z toho, či bola rešpektovaná dostupnosť (verejné publikovanie právneho predpisu) a predvídateľnosť zákona. V rámci podmienky predvídateľnosti zákona judikatúra ESĽP zdôrazňuje potrebu konkretizovania prostriedkov, ktorými štát disponuje pri zasahovaní do práv chránených čl. 8 dohovoru, teda kladie dôraz na kvalitu relevantnej právnej úpravy. V rozsudku vo veci Sallinen proti Fínsku z 27. decembra 2005 ESĽP vyslovil záver, že vnútroštátne právo musí poskytovať jednotlivcovi ochranu proti arbitrárnemu zásahu do jeho práv zaručených čl. 8 dohovoru, preto musí dostatočne jasne v pojmoch poskytovať občanovi náležitú indikáciu podľa okolností a podmienok, za akých je verejná autorita zmocnená k zásahom do jeho práva na súkromie. Z uvedeného vyplýva, že aj zásah, ktorý má svoj základ v právnej norme, môže za určitých okolností v konkrétnom prípade znamenať porušenie práv garantovaných dohovorom, resp. ústavou (pozri I. ÚS 117/07).

52. Podmienka legitímnosti vyžaduje, aby opatrenie umožňujúce zásah štátu do práva na súkromie zodpovedalo cieľu odôvodňujúcemu jeho legitimitu, ktorým môžu byť len záujmy výslovne špecifikované dohovorom, a to záujem štátu (z dôvodu ochrany národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojov a zločinnosti), záujem spoločnosti (z dôvodu ochrany zdravia alebo morálky, zabezpečenia hospodárskeho blahobytu krajiny) a záujem jednotlivcov (z dôvodu ochrany ich práv a slobôd).

53. Kritérium proporcionality zásahu znamená dodržanie rovnováhy vo vzťahu medzi právom jednotlivca na súkromie a výberom prostriedkov, ktorými štát disponuje pri plnení legitímneho cieľa. Pri ich výbere je limitovaný tým, že zásah do práva na súkromie je možný len vtedy, keď je to nevyhnutné, a vykonať ho možno len v duchu požiadaviek kladených na demokratickú spoločnosť. V tejto súvislosti už ústavný súd

judikoval, že zásah do základného práva alebo slobody musí zodpovedať naliehavej spoločenskej potrebe a musí byť primeraný sledovanému legitímnemu cieľu a zároveň pri určovaní rozsahu obmedzenia je dôležité zohľadniť aj podstatu práva, ktoré sa má obmedziť (pozri I. ÚS 13/00). V rozsudku vo veci Peck proti Spojenému kráľovstvu z 28. januára 2003 ESHP v záujme rešpektovania princípu proporcionality zdôraznil potrebu selektovať z viacerých dostupných možností pre dosiahnutie cieľa možnosť primeranú a zaručujúcu potrebnú rovnováhu medzi právom jednotlivca na súkromie a záujmami štátu.

54. Obdobne z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality (m. m. I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03, m. m. II. ÚS 403/2013, II. ÚS 386/2014, II. ÚS 184/2015, II. ÚS 78/2019).

III.2.2 Samotné posúdenie proporcionality zásahu – príkazu z 28. januára 2020 a postupu NAKA v špecifikovanom konaní

55. Európsky súd pre ľudské práva viackrát uviedol, že „súkromný život“ je široký pojem nevhodný na vyčerpávajúcu definíciu (napr. rozsudok vo veci Peck proti Spojenému kráľovstvu z 28. 1. 2003), a vo vzťahu k predmetnému pojmu vyhlásil: „Bolo by príliš obmedzujúce ohraničiť pojem na vnútorný kruh, v ktorom jednotlivec môže žiť svoj osobný život podľa vlastného výberu a úplne z neho vylúčiť vonkajší svet mimo tohto kruhu. Rešpektovanie súkromného života musí tiež zahŕňať určitý stupeň práva vytvoriť a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľudskými bytosťami. Navyše sa zdá, že niet dôvodu na princíp, prečo toto chápanie pojmu súkromný život by sa malo prijať na vylúčenie činnosti odbornej alebo obchodnej povahy, keďže počas svojho pracovného života má väčšina ľudí významnú, ak nie najväčšiu možnosť rozvíjať vzťahy s okolitým svetom. Tento pohľad podporuje skutočnosť, že nie je vždy možné jasne rozlíšiť, ktoré činnosti jednotlivca

sú súčasťou jeho profesionálneho alebo obchodného života a ktoré nie. Osobitne v prípade osoby vykonávajúcej slobodné povolanie, jej práca v tomto kontexte môže tvoriť súčasť jej života do takej miery, že sa stáva nemožným vedieť, v akom postavení v danom momente koná.“ (rozsudok vo veci Niemietz proti Nemecku z 16. 12. 1992).

56. Aplikovateľnosť práva na súkromie v zmysle čl. 8 dohovoru aj na profesionálne aktivity a obchodnú činnosť potvrdili aj ďalšie rozhodnutia ESĽP, napr. rozsudky vo veci Klass a ostatní proti Nemecku zo 6. septembra 1978, v ktorom ESĽP konštatoval, že aktivita profesionálnej povahy môže spadať pod pojem „súkromný život“ a „korešpondencia“. Európsky súd pre ľudské práva výslovne potvrdil aplikovateľnosť čl. 8 dohovoru aj na „korešpondenciu s advokátom“, teda korešpondenciu profesijnej povahy (napr. rozsudky vo veci Schönenberger a Durmaz proti Švajčiarsku z 20. 6. 1988 a Campbell proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1992).

57. Vychádzajúc z judikatúry ESĽP a ústavného súdu, je potrebné príkaz prokurátora z 28. januára 2020 a tiež postup NAKA v špecifikovanom konaní (ktorým došlo k realizácii príkazu prokurátora, pozn.) považovať *ratione materiae* za zásah do práva na súkromný život tak, ako je vyjadrený v čl. 8 ods. 1 dohovoru, ako aj do jeho ekvivalentu vyjadreného v čl. 19 ods. 3 a čl. 22 ods. 1 ústavy, keďže išlo o extrakciu údajov z rozličných hmotných nosičov (mobilný telefón, stolový počítač, server), ktoré sa týkali činnosti advokátskej kancelárie, jej klientov vrátane korešpondencie s nimi a obdobne tiež činnosti sťažovateľky v profesijnom postavení advokátky. Rovnako sa tiež mali týkať aj údajov osobných a osobnostných, akými sú napríklad zdravotná dokumentácia, súkromná korešpondencia, rodinný život sťažovateľky a jej rodiny a pod.

58. Z hľadiska legality zásahu je potrebné poznamenať, že prokurátor konal a rozhodoval na základe § 90 Trestného poriadku, t. j. platnej a účinnej právnej normy, ktorá vydanie príkazu umožňovala, právny základ pre vydanie príkazu teda existoval. Právna úprava je dostatočne zrozumiteľná a určitá a otázka jej prístupnosti adresátom nevyvoláva žiadne pochybnosti. Aplikácia tohto inštitútu sa uskutočňuje v kontexte s inými

ustanoveniami, ktoré napr. upravujú priebeh domovej prehliadky, prehliadky iných priestorov a pozemkov a tiež povinnosť mlčanlivosti orgánov činných v trestnom konaní a znalcov.

59. K námietke sťažovateľov, že inštitút uchovania a vydania počítačových údajov v § 90 Trestného poriadku neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa prípadov súvisiacich s povinnosťou mlčanlivosti, je potrebné uviesť, že táto námietka čiastočne smeruje k prípadnému súladu s ústavou alebo dohovorom. K tomuto aspektu námietky sťažovateľov ústavný súd dodáva, že vo svojej doterajšej judikatúre už mnohokrát zdôraznil, že otázka ústavnej konformity právneho predpisu sa môže stať predmetom výlučne konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy za predpokladu, že kvalifikovaný návrh na začatie konania tohto typu predloží subjekt, ktorý je na to podľa ústavy alebo zákona aktívne legitimovaný (m. m. IV. ÚS 11/04, III. ÚS 262/04, IV. ÚS 199/07, I. ÚS 414/2010, II. ÚS 253/2016, II. ÚS 266/2016, II. ÚS 291/2016). Z uvedeného zároveň vyplýva, že ústavný súd v rámci konania o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je oprávnený rozhodovať o súlade právnych predpisov [porovnaj čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, resp. čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy a § 74 a nasl. zákona o ústavnom súde].

60. K námietke absencie časového údaju v zmysle § 90 ods. 2 Trestného poriadku, ústavný súd síce pripúšťa, že obligatórnou náležitosťou príkazu podľa § 90 Trestného poriadku je časový údaj podľa § 90 ods. 2 Trestného poriadku, ale na druhej strane ústavný súd dospel k záveru, že absencia tejto náležitosti príkazu v daných konkrétnych súvislostiach nie je takej intenzity, ktorá by viedla k automatickému vysloveniu záveru o nelegálnosti zásahu, ktorého základom je uvedený príkaz. Ústavný súd tiež prihliadol na znenie samotnej právnej úpravy obsahujúcej klauzulu o 90 dňoch ako efektívne maximálnej dobe platnosti príkazu, pričom po uplynutí tohto času je potrebné vydať nový príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov. Právna úprava zároveň upravuje materiálnym spôsobom ustanovený časový rámec pre uchovávanie počítačových údajov vyjadrený v § 90 ods. 3 Trestného poriadku, ktorého koniec je daný potrebnosťou uchovávanie počítačových údajov na účely trestného konania. Ak uchovávanie

počítačových údajov na účely trestného konania už nie je potrebné, vydá prokurátor bez meškania príkaz na zrušenie uchovávaní týchto údajov. Z uvedeného je zrejmé, že absencia časového údajov v zmysle § 90 ods. 2 Trestného poriadku nevystavuje sťažovateľov úplnej svojvôli zo strany príslušných orgánov, pokiaľ ide o čas uchovávaní počítačových údajov. Orgány činné v trestnom konaní sú v zmysle platnej a účinnej právnej úpravy povinné vyhodnocovať potrebnosť tohto zásahu pre účely trestného konania, prípadne po uplynutí špecifikovaného času sú povinné opäť vydať príkaz podľa § 90 Trestného poriadku. Ústavný súd prihliadol súčasne aj na svoj záver (vyslovený v predchádzajúcich článkoch tohto odôvodnenia), že príkaz z 28. januára 2020 považuje za dostatočne odôvodnený skutkovými okolnosťami podľa § 90 ods. 1 Trestného poriadku, preto čisto len na podklade chýbajúceho časového údajov podľa § 90 ods. 2 Trestného poriadku nemožno dospieť k záveru o nelegálnosti samotného zásahu.

61. Námietku sťažovateľov, že v zmysle príkazu z 28. januára 2020 „*predmetné údaje je potrebné vydať vyšetrovateľovi... pplk. [REDAKOVANÉ], ktorý vo veci vykonáva vyšetrovanie.*“, pričom uvedený vyšetrovateľ nebol pri extrakcii počítačových údajov prítomný, považuje ústavný súd za neopodstatnenú. Predmetný príkaz nemožno vykladať tým spôsobom, že špecifikovaný vyšetrovateľ musí byť osobne prítomný napr. pri domovej prehliadke, prípadne pri prehliadke iných priestorov a on osobne musí vykonať (realizovať) extrakciu dát. Je zrejmé, že vyšetrovanie a jednotlivé úkony v rámci neho vykonáva skupina vyšetrovateľov. Zároveň je zrejmé, že na niektoré čiastkové úkony je potrebné prizvať znalca tak, ako to bolo aj v aktuálne prerokúvanej veci pri extrakcii dát. Je zjavné, že v rámci konkrétnej vyšetrovacej skupiny dochádza k spoločnému postupu, zdieľaniu informácií, preto je bezpredmetné, či práve špecifikovaný vyšetrovateľ je aktuálne prítomný pri extrakcii údajov alebo sú mu tieto údaje odovzdané až následne. Relevantné je aj to, že vyšetrovatelia, ako aj znalec sú viazaní povinnosťou mlčanlivosti. Ani z uvedeného dôvodu preto nemožno hodnotiť predmetný zásah ako nelegálny.

62. Ústavný súd tiež skúmal, či opatrenie umožňujúce zásah štátu do práva na súkromný život zodpovedalo cieľu odôvodňujúcemu jeho legitimitu. Účelom predmetného príkazu bolo objasnenie skutočností umožňujúcich vyšetrovanie podozrení

zo spáchania špecifikovaných trestných činov, preto išlo o cieľ vyjadrený v čl. 8 ods. 2 dohovoru, t. j. predchádzanie zločinnosti, preto tento zásah možno považovať za legitímny.

63. Kritérium proporcionality aplikované pri posudzovaní zásahov do práva na súkromie vyžaduje adekvátne vyváženie dvoch navzájom si konkurujúcich záujmov, v konkrétnom prípade práva sťažovateľov na súkromie a na druhej strane verejného záujmu na odhalení trestnej činnosti a predchádzaní zločinnosti.

64. Vzhľadom na to, že v prerokúvanom prípade stále prebieha vyšetrowanie obzvlášť závažnej trestnej činnosti, ktorá vyvolala potrebu urýchleného získania všetkých údajov a dát, ktoré by napomohli objasniť okolnosti spáchania týchto trestných činov a tiež okruh páchatateľov, s prihliadnutím na to, že plynutie času môže sťažiť ďalšie vyšetrowanie, nemožno vydanie príkazu na uchovanie a vydanie počítačových údajov hodnotiť ako neprimerané v daných okolnostiach. Osobitne je potrebné uviesť, že z doteraz vykonaného dokazovania vyplývajú náznaky a indície, že dotknuté osoby vydali napr. mobilné telefóny, ktoré neobsahovali aplikáciu Threema, hoci z iného dôkazu predbežne vyplýva, že tieto osoby prostredníctvom tejto aplikácie komunikovali. Aj uvedená okolnosť odôvodňovala urýchlené vykonanie domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a v rámci nich realizáciu príkazu na uchovanie a vydanie počítačových údajov z dostupných hmotných nosičov. Špecifikované okolnosti prípadu, ako aj dôkazná situácia v danom čase svedčia v prospech záveru o primeranosti príkazu na uchovanie a vydanie počítačových údajov. Ústavný súd už uviedol, že v podobných prípadoch je nevyhnutné zväžiť, že potreba takého zaistovania je vždy daná v rovine určitej pravdepodobnosti, a nie istoty, keď dôležitosť obstarávaných dôkazových materiálov sa nutne vždy preukáže až pri ich skúmaní a vykonaní v ďalšom konaní (porovnaj II. ÚS 78/2019). Orgány činné v trestnom konaní disponovali poznatkom odôvodňujúcim podozrenie, že sťažovateľka mala vypracovať súdne rozhodnutia namiesto sudcov. Za daného stavu, ak sťažovateľka takéto rozhodnutia skutočne vypracúvala, je namieste vychádzať z predpokladu o realizácii tejto činnosti primárne v elektronickej forme, preto uplatnenie inštitútu uchovania a vydania počítačových údajov bolo primeraným prostriedkom trestného práva smerujúcim k nevyhnutnému zabezpečeniu príslušných dôkazov. Najmiernejším nástrojom

na dosiahnutie uvedeného cieľa bolo práve uplatnenie inštitútu uchovania a vydania počítačových údajov podľa § 90 Trestného poriadku. Tento inštitút, ako už predtým opakovane ústavný súd judikoval (II. ÚS 53/2010, III. ÚS 68/2010, II. ÚS 78/2019), má prednosť pred inštitútom vydania a odňatia veci.

65. Ústavný súd pripúšťa, že extrakciou údajov zo špecifikovaných hmotných nosičov bez ich predchádzajúcej selekcie nepochybne došlo aj k zachyteniu údajov s vyšetrovanou vecou nijako nesúvisiacich, ktoré sa takto stali súčasťou trestného spisu. Je však potrebné zdôrazniť, že aj pri selektívne vykonanej extrakcii dát nemožno absolútne vylúčiť zachytenie údajov, ktoré s trestnou vecou nesúvisia. Ústavný súd už uviedol (III. ÚS 68/2010), že konštrukcia inštitútu uchovania a vydania počítačových údajov obsiahnutá v Trestnom poriadku umožňuje systematickým výkladom dotknutej právnej úpravy realizovať predmetný úkon spôsobom vylučujúcim vznik takejto neprípustnej situácie znamenajúcej závažný zásah do práva jednotlivca na súkromný život, konkrétne spôsobom, ktorý umožní izolovanie údajov relevantných na trestné konanie a následné zlikvidovanie kópie obsahujúcej kompletne penzum údajov zaznamenaných na pamäťovom médiu, prípadne jej vrátenie dotknutému subjektu (jednotlivcovi), ktorého sa zásah týkal (pozri prípad Sallinen v. Fínsko z 27. 12. 2005 týkajúci sa fínskej právnej úpravy, ktorá takýto postup výslovne prikazovala).

66. Extrakcia dát bez predchádzajúcej selekcie teda predstavuje ústavne akceptovateľnú podobu realizácie príkazu na uchovanie a vydanie počítačových údajov. Zdlhavá analýza dát na rôznych hmotných nosičoch v mieste, kde sa vykonáva domová prehliadka, resp. prehliadka iných priestorov, na účely extrakcie len selektovaných dát, prípadne odňatie samotných hmotných nosičov a následne dôsledná selekcia údajov a extrakcia a kopírovanie len selektovaných údajov predstavujú oproti plošnej extrakcii údajov bez ich predchádzajúcej selekcie omnoho invazívnejší zásah. Po takejto plošnej extrakcii prichádza do úvahy postup podľa § 90 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý umožňuje výklad, že tento postup sa môže týkať aj časti získaných počítačových údajov, t. j. ak priebežne o určitej časti údajov sa selekciou a analýzou spoľahlivo ustáli, že nie sú potrebné na účely trestného konania napr. preto, lebo s vecou nijako nesúvisia, príkaz

na zrušenie uchovávaní týchto údajov sa môže vzťahovať práve na uvedenú skupinu údajov, podľa konkrétnych okolností nie je potrebné čakať na selekciu celého objemu dát.

67. Z tohto pohľadu obstojí námietka sťažovateľov, že ďalšie neobmedzené uchovávanie údajov bez ich selekcie môže predstavovať porušenie práva na súkromie. Zároveň je však nevyhnutné dodať, že orgánom činným v trestnom konaní je potrebné poskytnúť primeraný čas na analýzu, triedenie a hodnotenie získaných údajov. Nemožno paušálne určiť čas, po ktorý sa má selekcia realizovať, keďže vždy to bude predovšetkým závisieť od objemu a charakteru získaných dát, ale aj od charakteru vyšetrovanej trestnej činnosti, resp. charakteru skutku. V aktuálne prerokúvanej veci z argumentácie sťažovateľov nevyplýva taká skutočnosť, ktorá by naznačovala, že takýto primeraný čas potrebný na selekciu získaných počítačových dát už zjavne uplynul. Vyhotovenie ďalších (zálohových) kópií, na ktoré sa vzťahuje obdobný režim ako pri „prvej kópii“, samo o sebe pre sledovaný účel ich vyhotovenia neznamena ústavnú neakceptovateľnosť vedúcu k vysloveniu záveru o neprimeranosti zásahu.

68. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že zásah do práva sťažovateľov na súkromie príkazom prokurátora z 28. januára 2020 a postupom NAKA v špecifikovanom konaní bol legálny, legitímny a primeraný sledovanému cieľu, a teda ústavne akceptovateľný. Ústavný súd v rámci realizácie testu proporcionality nezistil také skutočnosti, ktoré by indikovali záver o porušení základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny postupom NAKA v špecifikovanom konaní.

69. Vychádzajúc aj z argumentácie v ústavnej sťažnosti, podstata zásahu do práv sťažovateľov spočívala v extrakcii dát vykonanej na základe príkazu na uchovanie a vydanie počítačových údajov. Prehliadka iných priestorov bola jedným z prostriedkov na realizáciu tohto zásahu. Test proporcionality vo vzťahu k príkazu z 28. januára 2020 dostatočne obsiahol podstatu zásahu, preto ústavný súd nepovažoval za potrebné realizovať osobitný test proporcionality vo vzťahu k prehliadke iných priestorov uskutočnenej na základe príkazu vyšetrovateľa v spojení so súhlasom prokurátora.

IV.

Závery ústavného súdu

70. Vychádzajúc predovšetkým zo skutočností a posúdenia vecí uvedených v časti III tohto uznesenia, ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

71. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu